Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Gorospe Abasolo

Dima, Bizkaia
(1934-2016)

Aurkibidea

Biografia

Dimako Artaun auzoko Iskutie etxean jaio eta bizi izandakoa da Jose. Gurasoak ere dimoztarrak zituen. Hamar neba-arrebatatik seigarrena da. Horregatik, behar asko egitea tokatu zaio, ume-umetatik, ia eskolara joateko asti barik. Lehenengo, sei bat urte zituela, artzain joan zen Otxandiora aititegaz; ondoren, ikazginen ibili zen basoan, esne-saltzaile Bilbon, Lemoako zerran eta azkenik hiltegian. Bere koinatuagaz batera egin genion elkarrizketa, Antonio Sagarnagaz, eta gerrako kontuak, ume eta gaztetan egindako beharrak eta bertso eta kontu zaharrak ibili genituen ahotan.

Zintak

DIM-015

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxazarra, Ainhoa
- **Data**: 2014-07-02
- **Iraupena**: 80 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

DIM-016

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxazarra, Ainhoa
- **Data**: 2014-07-02
- **Iraupena**: 50 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Ijitoek gazta erdia kendu zioteneko pasadizoa

- **Erref**: DIM-015/005
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:07:10. **Bukatu**: 00:09:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
`Kariño´ gaztak saltzera joaten zen motoan. Behin ijito talde handi baten ondotik pasa zen eta emakume batek gelditzeko esan zion. Ume mordoa inguratu zitzaizkion moto ingurura. Bertan bizitakoak.

2. `Kariño´ gaitzizena dela-eta bizi izandako pasadizoa

- **Erref**: DIM-015/007
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:10:10. **Bukatu**: 00:12:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:
`Kariño´gaitzizena dela-eta bizi izan zuen pasadizoa. Bera eta `Tremendo´, biak artzainak, Galdakaora joaten ziren gaztak saltzera. Autobusaren zain zeudela, `Kariño´ esanda agurtu zuen `Tremendo´k eta jende guztia eurei begira geratu zen.

3. Umetako bizimodua; auzoko eskola bere sasoian egindakoa

- **Erref**: DIM-015/010
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:13:58. **Bukatu**: 00:16:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Umetako bizimodua. 14 urtera arte ez zela irten Artaun auzotik dio `Kariño´k. Auzoko eskolan ibili zen, Asuncion izeneko maistrarekin. Eskola egiten ere ezagutu ei zuen.

4. Bilbora lehenengo aldiz joan zenekoa

- **Erref**: DIM-015/014
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:18:28. **Bukatu**: 00:20:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
21 urterekin soldadu joan zen `Kariño´. Ordura arte birritan zegoen Bilbora joanda. Lehenengoz 15-16 urterekin hango biltegi batera baba eroatera. Igorreraino oinez eta handik tranbian.

5. Eskolan "taute" esaten zioten Joseri

- **Erref**: DIM-015/015
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:20:03. **Bukatu**: 00:20:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Josek umetan eskolan bizitakoa kontatzen du. `Cara al sol´ eta halakoak abestu behar izaten zituzten. Zerrenda pasatakoan "servidora de usted" esan behar zen. Bere txanda iritsi zenean ez zekien zer esan eta "taute" esan zuen. Gero hala deitzen zioten.

6. Irakaslearen zigorra ez jasotzearren, leihotik alde

- **Erref**: DIM-015/016
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:20:59. **Bukatu**: 00:23:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolara ez zela asko joaten dio Josek, etxean beti beharra zegoelako. Maisu-maistrek jo egiten zituzten. Bera leiho ondoan jartzen zen eta hurbiltzen ikusten zuenean, salto egin eta alde. Etxean zerbait esanez gero, egurra han ere. Behin anaia nagusiari kontatu ei zion.

7. Burla egiten zionari harrikada

- **Erref**: DIM-015/017
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:23:00. **Bukatu**: 00:24:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Jose beti beharrean ibiltzen zen umetan, astoa hartuta. Burla egiten zionari harrika egiten zion. Behin nahi gabe bere koinata izango zenari eman zion harrikada. Beste mutiko batekin izandako elkarrizketa.

8. Gerratean herri batetik bestera artaldearekin

- **Erref**: DIM-015/023
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:33:57. **Bukatu**: 00:36:37

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
`Kariño´, anaiarekin batera, herri batetik bestera ibili zen gerratean artaldearekin. Nondik nora ibili ziren. Josek gizon bat ezagutu zuen eta hizketan hasita `Kariño´ren ezaguna zela jakin zuen. Hark kontatu zizkion kontuak.

9. Gerrateko bizipenak; Bilbo hartu zuteneko kontuak

- **Erref**: DIM-015/025
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:40:09. **Bukatu**: 00:41:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
`Kariño´ren anaia soldadu ibili zen gerratean. "Cinturón de hierro". Nazionalak itsasotik sartu ziren. Bilbo hartu zuteneko kontuak. Zaratamotik fusilen tiroen argitasuna ikusten zuten iluntzean.

10. Gerrateko bizipenak; meatze-zuloan gordeta

- **Erref**: DIM-015/026
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:41:55. **Bukatu**: 00:43:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Kastrejanako meatze-zulo batean egon ziren gordeta gerratean Jose eta familia. Aita jateko bila ateratzen zen. Josek, artean umea, kobazulotik ihes egin zuen. Tiroek lurra harrotzen zuten eta berak pentsatzen zuen satorrak zirela. Aitak eraman zuen kobazulora bueltan.

11. Lemoatxen borroka gogorra

- **Erref**: DIM-015/027
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:43:33. **Bukatu**: 00:46:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Lemoatxen borroka gogorrak bizi izan ziren gerratean. Jose han ibili zen beharrean gerora eta gerrateko bonba-zuloak zeuden bezala mantentzeko agindu zioten. Dena zuloz beteta geratu zen. Jende asko hil zen bertan.

12. Hiru soldadu Artaun auzoan lurperatuta

- **Erref**: DIM-015/034
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:52:05. **Bukatu**: 00:54:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Artaun auzoan hiru soldadu ei daude lurperatuta. `Kariño´k dio batek bere buruari eman ziola tiroa. Josek hezurrak ikusi zituela kontatzen du. Soldaduetako bat Bilbokoa ei zen. Dokumentazioan kalearen izena jartzen zuen, baina orduan inor ez zen joaten senideen bila, beldurragatik.

13. `Cara al sol´ abestu eta eskua jaso behar

- **Erref**: DIM-015/035
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:54:37. **Bukatu**: 00:56:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Gerraostean eskolan `Cara al sol´ abestu behar izaten zuten. Kalean pasatzen zen jendeak ere eskua jaso behar izaten zuen, baita iturrira arropak garbitzera zihoazen andreek ere. Joseren aitari kargu hartu zioten eskua ez zuelako jaso.

14. Lorentzo Gorospe zauritu zutenekoa

- **Erref**: DIM-015/039
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:59:01. **Bukatu**: 01:00:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Gerrateko bizipenak. Igorreko Lorentzo Gorospe zauritu zuteneko kontuak. Zorte handia izan zuen.`Kariño´ren anaiarekin batera zebilen gerratean.

15. Gerratik itzulera; etxea hutsik

- **Erref**: DIM-015/041
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 01:01:38. **Bukatu**: 01:02:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerratean etxera itzuli zirenean, hutsik aurkitu zuten. Ohea Lemoatik ekarri zuen aitak, lepoan hartuta. Etxean laga zuten ahuntza Lemoara eraman zuten eta ordaindu egin behar izan zuten berriz etxeratzeko.

16. Bost-sei urterekin Otxandiora artzain

- **Erref**: DIM-015/043
- **Iraupena**: 0:03:58. **Hasi**: 01:03:02. **Bukatu**: 01:07:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Joseren mutikotako bizimodua. Bost-sei urterekin Otxandiora eraman zuen aititak, artzain lanera. Han hegazkinak ikusten zituen eta jan-mina piztu zitzaion. Otxandioko artzain bat ardiekin Sondika aldera jaisten zen eta berak ere hegazkinak lur hartzen ikusi nahi. Ardia errekara bota zueneko pasadizoa. Laugarren egunean maleta hartu eta etxera itzuli zen. Aitak ondo hartu zuen eta pozik.

17. Jose umetatik ikazkintzan eta artzain

- **Erref**: DIM-015/044
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 01:07:00. **Bukatu**: 01:08:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Jose hamar urte ingururekin ikazkintzan ibiltzen zen Mugarran, anaia zaharragoari laguntzen. Gero, Igorrera joan zen morroi. Ez ei zen artzain ona izan, ahuntzek ihes egiten zioten eta. Handik berriz ikazkintzara itzuli zen.

18. Bilbon karroarekin esnea banatzen

- **Erref**: DIM-015/045
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 01:08:25. **Bukatu**: 01:11:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Jose Bilbora joaten zen esnea saltzera. Bostetan jagi, astoak prestatu, Igorrera eraman, han tranbian kargatu... Bilbon karro bat edukitzen zuen esneak banatzeko. Bilboko udaltzainekin bizitakoak. Han ikasi ei zuen pixka bat gaztelaniaz.

19. Gidabaimena; zerrategian txofer lanean

- **Erref**: DIM-015/046
- **Iraupena**: 0:03:27. **Hasi**: 01:11:29. **Bukatu**: 01:14:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Lemoako zerrategian lan egin zuen Josek. Gidabaimena atera zueneko kontuak. Gero, dirurik ez kotxea erosteko! Berrogeita hamar ogerleko kostatzen zen gidabaimena. Zerrategian txofer lanean ibili zen. Kamioiarekin izandako istripuak.

20. Soldadutzan gidari lanean

- **Erref**: DIM-015/047
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 01:14:56. **Bukatu**: 01:17:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Joseren soldadutzako kontuak. Txofer moduan ibili zen. Gobernu militarrera joan eta han kotxeen matrikulak eta nora joan behar ziren esaten zuten. Behin goizeko zazpietan Zaragozako gobernu militarrera joatea tokatu zitzaion. Beste gidari bati esan zion bere lekuan joateko.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com